

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci **žalobců: a) L. M. a b) nezletilý D. M.** zastoupený zákonnou zástupkyní žalobkyní a), oba státní příslušníci Ukrajiny, oba bytem X, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 12. 2015, č. j. OAM-415/ZA-ZA05-LE23-2015,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalobcům se vrací soudní poplatek ve výši 3.000,- Kč. Soudní poplatek bude žalobcům vrácen z účtu Krajského soudu v Praze do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhají zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví, kterým bylo rozhodnuto tak, že se žalobcům mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

Toto rozhodnutí žalobci napadají žalobou, v níž namítají nezákonnost rozhodnutí způsobenou porušením § 3, § 2 odst. 4 a § 50 odst. 2 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Tvrdí, že jim měla být udělena doplňková ochrana dle § 14a zákona o azylu, neboť mají vážné obavy o život, a to hned ze dvou důvodů. Prvním z nich je vnitřní ozbrojený konflikt ve státě jejich původu, druhým je jejich pronásledování ze strany bývalého přítele žalobkyně a). K otázce věrohodnosti

a dostatečnosti tvrzení žalobkyně a) citují judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudky ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008-83, ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63 aj.), podle kterých povinností žadatele není prokazovat svá tvrzení jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Shromáždění všech dostupných důkazů jak ve prospěch, tak v neprospěch, je povinností správního orgánu. Žalobou napadené rozhodnutí mají žalobci za rozporné s obsahem spisů a nepřezkoumatelné.

Žalovaný oprávněnost podané žaloby popírá a nesouhlasí s ní, neboť žalobcem uplatněné námitky nikterak neprokazují nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí. Trvá na tom, že vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu. Bezpečnostní situaci na Ukrajině nelze považovat za vnitřní ozbrojený konflikt. Situace v jihozápadní části země je sice složitá, žalobkyně však před odchodem z vlasti žila v Černovické oblasti, tedy v západní části Ukrajiny, která není vojenskými událostmi nijak významně zasažena. Co se týče pronásledování bývalým přítelem žalobkyně a), žalovaný si je vědom, že pronásledování soukromými osobami může za určitých okolností být azylově relevantní skutečností. Tyto skutečnosti však v případě žalobkyně a) nenastaly. Jednou z podmínek je totiž nemožnost zajistit ochranu u orgánů veřejné moci ve státě původu, žalobkyně se však na veřejnou moc neobrátila. Míra obtěžování bývalým přítelem přitom nedosahuje intenzity, aby bylo možno ji považovat za pronásledování podle 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně navíc tento problém může vyřešit prostým vnitřním přesídlením, jak už ostatně jednou udělala. Žalovaný dále uvádí, že v případě žalobkyně a) nebyly shledány rozpory ve výpovědích, za nevěrohodné je tudíž nikdy nepovažoval. Žalobkyniní tvrzené skutečnosti nicméně nejsou relevantní z hlediska mezinárodní ochrany. Azyl není nástrojem řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace.

V následné replice žalobci uvedli, že vnitřní přesídlení by nijak jejich situaci nevyřešilo, neboť by problémy opět nastaly a navíc nelze spravedlivě požadovat po příbuzném, aby je po neomezenou dobu ubytoval i živil. V České republice mají zázemí, ubytování i finanční prostředky.

Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně a) podala dne 30. 4. 2015 jménem svým a jménem žalobce b) žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Na území České republiky přicestovala 28. 2. 2015 na pozvání manžela, který v České republice žije na základě povolení k dlouhodobému pobytu. Svoji vlast opustila, protože neměla kde bydlet, protože její manžel byt na Ukrajině prodal, aby mohl koupit dům v České republice. Také měla problémy se svým bývalým přítelem, který se vrátil z války a vyhrožoval jí, protože se zatím vdala a má dítě. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedla skutečnost, že jí skončilo vízum na pozvání a ona v České republice chtěla dále zůstat legálně. Má vysokoškolské vzdělání. Její zdravotní stav i zdravotní stav syna je dobrý. Nikdy nebyla členem žádné politické strany ani jiné organizace. Nikdy proti ní nebylo vedeno trestní stíhání.

V průběhu pohovoru žalobkyně a) doplnila, že se se svým manželem seznámila na univerzitě, vzali se a mají spolu dítě, žalobce b). V prosinci 2014 se vrátil její bývalý přítel z války, byl úplně změněný a začal být velice agresivní. Slovně jí napadal, hodil jí kámen do okna a jednou při procházce ji napadl i fyzicky, ale pomohli jí kolemjdoucí. Na policii ale nic nehlásila, protože ukrajinská policie nefunguje, je tam vše o úplatcích a navíc strýc bývalého přítele u policie pracuje, takže by s tím nic nedělali. Po posledním útoku se přestěhovala na nějakou dobu k příbuznému do jiného města. Pomohlo to, ale nedomnívá se, že by to mohlo pomoci v případě dlouhodobého přestěhování.

Podle správního spisu pro posouzení žádosti žalovaný shromáždil jako podklady pro vydání rozhodnutí zprávu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 1. 6. 2015, informaci Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

ze o posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině dne 15. 1. 2015, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 21. 5. 2015 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, ze dne 1. 8. 2014 o politické situaci na Ukrajině, možnosti přestěhování se v rámci Ukrajiny a dalších tématech, a ze dne 16. 4. 2014 o aktuální bezpečnostní, politické a ekonomické situaci na Ukrajině, zprávu organizace Freedom House ze dne 28. 1. 2015, zprávu organizace Human Rights Watch ze dne 29. 1. 2015, výroční zprávu Amnesty International 2014/2015 – Ukrajina ze dne 25. 2. 2015, zprávu organizace Amnesty International „Trest smrti“ z dubna 2015. S těmito podklady byla žalobkyně dne 1. 10. 2015 seznámena. Jejich doplnění nenavrhl, ani se k nim nijak nevyjádřila. Dne 17. 12. 2015 bylo vydáno rozhodnutí, které je nyní napadeno správní žalobou.

Soud posoudil žalobu v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, který vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu, se na nyní posuzovaný případ nepoužije. Členské státy Evropské unie jsou povinny výše uvedenou povinnost transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 směrnice). Podle čl. 52 odst. 1 věty druhé směrnice se žádosti o mezinárodní ochranu podané do 20. 7. 2015 řídí právními a správními předpisy přijatými podle směrnice 2005/85/ES. Směrnice 2005/85/ES přitom povinnost zajistit soudní přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu neobsahovala.

Protože doposud nebyly do českého právního řádu promítnuty požadavky čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, má uvedený článek směrnice přímý účinek. Jelikož však žádost o mezinárodní ochranu byla v této věci podána dne 30. 4. 2015, směrnice 2013/32/EU na toto řízení (včetně přezkumného řízení soudního) nedopadá. Na věc tak *rationae temporis* dopadá směrnice 2005/85/ES, která neukládá členským státům povinnost zajistit soudní přezkum rozhodnutí podle stavu ke dni vydání rozhodnutí soudu. Plně se tak prosadí § 75 odst. 1 s. ř. s.

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu platí: „*Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*“

Dle § 14a odst. 2 zákona o azylu platí: „*Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje [...]b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, [...]*“

K jednotlivým námitkám uvedeným v žalobě a jejím doplnění soud uvádí:

Obecná tvrzení žalobců, že v řízení bylo porušeno ustanovení § 2 odst. 4, § 3 a § 5 odst. 2 a 3 správního řádu, doprovázená citací těchto ustanovení nejsou žalobními body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Dle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení

doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. „*Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vyličit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobkyně odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti“* (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 58). Těmto požadavkům ovšem výše uvedená obecná tvrzení žalobců nedostála, neboť jde pouze o citaci ustanovení právního předpisu, která měla být porušena, aniž by žalobci uvedli konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž své tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírají.

Řádnými žalobními body pak žalobci brojili proti neudělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, jelikož je v případě návratu do vlasti ohrožen na životě z důvodu vnitřního ozbrojeného konfliktu. Tato námitka není důvodná.

Soud se k situaci na Ukrajině v rámci své rozhodovací činnosti v minulosti již opakovaně vyjadřoval a i nadále zastává názor, že hrozba zásahu ze strany vládních či separatistických ozbrojených složek nehrozí na celém území Ukrajiny, ale týká se pouze určitých problematických částí (zejm. na východě země). V ostatních částech země nebezpečí ozbrojeného konfliktu nehrozí. K témuž závěru ostatně dospěl také Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014-2, který dodal, že pokud konflikt nemá charakter tzv. totálního konfliktu, musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace mající za následek nutnost učinit závět, že to bude on, kdo bude terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí. To však žalobci v dané věci neprokázali.

Objektivně přitom není vzhledem k rozloze území Ukrajiny vyloučen přesun z nepokojných oblastí do oblastí konfliktem zcela nezasažených. Za vážnou újmu spočívající v ohrožení života či lidské důstojnosti z důvodu vnitřního ozbrojeného konfliktu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu přitom nelze považovat situaci, pokud se místům ohroženým či postiženým ozbrojeným konfliktem lze vyhnout v rámci vnitrostátního přesunu, byť takový přesun znamená i snížený životní komfort. Soud musí v tomto ohledu souhlasit s argumentací žalovaného, že situace v zemi původu žalobců nepředstavuje důvod pro udělení doplňkové ochrany, neboť žalobci jsou původem z Černovické oblasti, tedy regionu, jenž je z hlediska ozbrojených konfliktů bezpečný.

Žalobci dále namítali, že mají vážné obavy o život kvůli výhrůžkám ze strany bývalého přítele žalobkyně a). Ze skutečností uvedených žalobkyní a) při pohovoru v rámci správního řízení vyplynulo, že žalobci mají být vystaveni hrozbě vážné újmy ze strany soukromých osob [bývalého přítele žalobkyně a)], nikoliv ze strany státních orgánů.

Z § 2 odst. 6 zákona o azylu plyne, že za původce vážné újmy se považuje rovněž soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát není schopen nebo ochoten odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před touto vážnou újmou. Co se rozumí odpovídajícím způsobem zajištění ochrany, definuje § 2 odst. 5 zákona o azylu.

Judikatura dovodila (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 – 41, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62), že žadatel o mezinárodní ochranu je povinen v případě hrozby vážné újmy (či pronásledování) ze strany soukromých osob vyčerpat prostředky ochrany dostupné v zemi původu. Pokud tak neučiní, nelze mít za to, že státní moc není schopna či ochotna žadateli poskytnout ochranu před hrozbou vážné újmy, pokud ze zpráv o zemi původu vyplývá, že existuje účinný systém prostředků ochrany jedince před kriminálním jednáním soukromých osob a žadatel k němu má přístup.

V dané věci však žalobkyně a) ochranu v domovském státě vůbec nevyhledala, ačkoli z informací shromážděných o Ukrajině (z informace MZV ze dne 1. 8. 2014, č. j. 110105/2014-LPTP), plyne, že na Ukrajině existuje v případě poškození či porušení práv a svobod způsobených trestnou činností možnost vyhledat pomoc. Proti postupu policejních složek pak lze u prokuratury, případně u útvaru vnitřní kontroly konkrétního policejního okrsku, podat stížnost. V této věci proto nelze konstatovat, že by země původu žalobkyně v ochraně žalobkyně selhala. Tato žalobní námitka proto není důvodná.

K argumentaci žalobců ohledně věrohodnosti tvrzení a důkazním břemenu v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu soud poznamenává, že výpověď žalobkyně a) ani jí uvedené důvody podání žádosti v průběhu správního řízení ani v řízení před soudem nikdo nezpochybňoval. Tyto důvody však nejsou z pohledu zákona o azylu relevantní a na jejich základě tedy není možné mezinárodní ochranu udělit.

Soud uzavírá, že žalobci se svými námitkami neuspěli. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

K žalobě žalobci připojili kolkové známky ve výši 3.000 Kč na úhradu soudního poplatku. Podle § 11 odst. 2) písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů jsou však cizinci v řízení ve věcech mezinárodní ochrany od soudního poplatku osvobozeni. Soud proto rozhodl o vrácení přeplatku na soudním poplatku (§ 10 odst. 1 věty druhé zákona o soudních poplatcích), který bude žalobcům vrácen ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích).

Poučení : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí,

proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 2. března 2017

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
soudkyně

Za správnost:
Božena Kouřimová